

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина

Кафедра міжнародних економічних відносин

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
З ВИКОНАННЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

для здобувачів освітньо-наукової програми
«Міжнародний менеджмент»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування

Тернопіль – ЗУНУ – 2023

Методичні вказівки з виконання науково-дослідної роботи для здобувачів освітньо-наукової програми «Міжнародний менеджмент», другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування. Р.Є. Зварич. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 17 с.

Укладач:

Зварич Р. Є. д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин ЗУНУ

Рецензенти:

Кириленко О. П. д.е.н., професор, професор кафедри кафедри фінансів ім. С.І. Юрія ЗУНУ

Легкий О. А. керівник відділу маркетингу діджитал-агенції Coala Master

Рекомендовано до друку
на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин ЗУНУ
Протокол № 12 від 20.06. 2023р.

© Зварич Р.Є., 2023

ЗМІСТ

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	7
МЕТОДИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ.....	8
ЕТАПИ ВИКОНАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ.....	11
ОСНОВНІ ВИДИ ПРЕДСТАВЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НДР	12
СТРУКТУРА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ.....	13

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Науково-дослідна робота (НДР) – це ефективний спосіб і засіб формування і розвитку у здобувачів мотивації до творчості, відповідальності і самостійності, а також спосіб найбільш повно реалізувати індивідуальний підхід у навчанні та вихованні.

Науково-дослідна робота є одним з найважливіших засобів підвищення якості підготовки фахівців з вищою освітою, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності досягнення науково-технічного прогресу, а, отже, швидко адаптуватися до сучасних умов розвитку економіки. Основною метою НДР є формування і посилення творчих здібностей здобувачів, розвиток і вдосконалення форм залучення молоді до наукової, конструкторської, технологічної, творчої та впроваджувальної діяльності, що забезпечує єдність навчального, наукового, виховного процесів для підвищення професійно-технічного рівня підготовки фахівців з вищою освітою.

Мета і завдання НДР. Основна мета НДР – набуття практичних навичок самостійної дослідницької та аналітичної діяльності, а також формування науково-інформаційної бази для виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Завданнями НДР є:

- розвиток творчого мислення та ініціативи у вирішенні практичних завдань;
- розвиток схильності до дослідницької діяльності, прагнення знаходити нестандартні рішення професійних завдань;
- розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції;
- оволодіння методами наукового пізнання, поглиблене і творче освоєння навчального матеріалу;
- формування дослідницьких навичок, освоєння методики і засобів вирішення наукових і практичних завдань, оволодіння навичками роботи у творчих колективах, ознайомлення з методами організації їх роботи;
- формування навичок роботи з науковою літературою;

– розвиток здатності грамотного оформлення та подання наукових результатів.

Тематика науково-дослідної роботи повинна відповідати обраній тематиці кваліфікаційної роботи. Дана робота має бути представлена у форматі наукової презентації на дослідницькому семінарі кафедри та оформлена у вигляді наукової статті, тез конференцій підготовлених до опублікування.

НДР зорієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК9. Здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, презентувати їх результати;

СК11. Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання сучасних освітніх та дослідницьких технологій у сфері менеджменту;

СК12. Здатність формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати математичні та комп'ютерні моделі, застосовувати статистичні

методи і моделі для аналізу об'єктів і процесів у сфері менеджменту;

СК 13. Здатність приймати адміністративні рішення та розробляти корпоративну політику досягнення бізнес-цілей в міжнародному середовищі;

СК 14. Здатність розробляти пропозиції щодо напрямів інвестиційної діяльності, участі в глобальних виробничих структурах та кластерах, як шляхів підвищення ефективності корпоративного управління в міжнародному середовищі.

Реалізація зазначених компетентностей дасть можливість сформувати наступні програмні результати:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;

ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;

ПРН12. Планувати і проводити наукові дослідження, демонструвати результати наукових робіт та готувати їх до оприлюднення;

ПРН14. Будувати і досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі об'єктів і процесів у сфері менеджменту;

ПРН15. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх дослідження;

ПРН 16. Приймати адміністративні рішення щодо розробки корпоративної політики досягнення бізнес-цілей в міжнародному середовищі;

ПРН 17. Формувати напрями інвестиційної діяльності, обґрунтовувати форми участі в глобальних виробничих структурах та кластерах, для підвищення ефективності корпоративного управління в міжнародному середовищі.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Для забезпечення системного вирішення проблем планування, організації та стимулювання науково-дослідної діяльності здобувачів необхідно, насамперед, виділити її основні види. Залежно від змісту та порядку здійснення НДР можна виділити основні види:

- науково-дослідна робота, вбудована в навчальний процес;
- науково-дослідна робота, яка доповнює навчальний процес;
- науково-дослідна робота, паралельна навчальному процесу. Основними найбільш дієвими організаційними формами НДР є:
  - навчально-дослідницька робота за навчальними планами;
  - включення елементів НДР в навчальні заняття;
  - індивідуальні науково-дослідні роботи здобувачів, тобто їх участь у розробці певної проблеми під керівництвом конкретного наукового керівника з числа професорсько-викладацького складу;
  - виконання НДР під час проходження практики;
  - залучення здобувачів до виконання науково-дослідних проектів, що фінансуються з різних джерел (держбюджет, договори, гранти тощо);
  - участь здобувачів у наукових організаційно-масових і змагальних заходах

різного рівня (кафедральні, факультетські, обласні, всеукраїнські, міжнародні), що стимулюють розвиток як системи НДР, так і творчість кожного здобувача. До них відносяться: наукові семінари, конференції, симпозиуми, огляди/конкурси наукових і науково-дослідних робіт;

– залучення здобувачів до різних видів участі в науково-інноваційної діяльності.

Головними напрямками організації НДР є такі:

– підвищення якості навчального процесу за рахунок спільної участі здобувачів і викладачів у виконанні різних науково-дослідних робіт;

– участь здобувачів у проведенні прикладних, пошукових і фундаментальних наукових дослідженнях;

– підтримка і розвиток наукових шкіл вузів в руслі наступності поколінь;

– розвиток у здобувачів здатностей до самостійних обґрунтованих наукових суджень і висновків.

МЕТОДИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

З метою з'ясування тенденцій розвитку, законів і принципів менеджменту застосовують різноманітні методи дослідження.

1. Діалектичний метод. Вивчає явища в розвитку, а саме – взаємозумовлений і суперечливий розвиток явищ дійсності.

2. Конкретно-історичний метод. Передбачає вивчення досліджуваного явища в розвитку з урахуванням причин, умов і чинників, які зумовили зміни.

3. Системний метод. Постає як сукупність методологічних засобів, процедур, прийомів, спрямованих на дослідження складних об'єктів з урахуванням усіх наявних взаємозв'язків.

4. Аналітичний метод. Полягає в розчленуванні цілого на частини і розглядання їх як цілого. Використовують стосовно складних явищ та об'єктів.

5. Балансовий метод. Використовують для вимірювання впливу чинників на узагальнюючий показник.

6. Методи моделювання (вербального, фізичного, аналогового, математичного). Застосовують їх за умови, коли неможливо через складність взаємозв'язків дослідити розвиток об'єкта під впливом різноманітних чинників.

7. Експертні методи. Їх використовують за умови, коли неможливо кількісно визначити певні параметри.

8. Економіко-математичні методи. До них відносять методи вивчення випадкових або ймовірнісних явищ. Завдяки їм виявляють закономірності серед випадковостей.

9. Соціологічні методи (анкетування, інтерв'ювання, тестування). Ґрунтуються на соціологічних опитуваннях вибірки цільових респондентів.

До методів збору інформації належать: безпосереднє спостереження (збір необхідної інформації шляхом обстеження явищ, що вивчаються), опитування (збір необхідної інформації шляхом реєстрації відповідей осіб, яких опитують), фотографія (проведення спостережень і замірів витрат часу протягом зміни у порядку їх фактичної послідовності), хронометраж (спостереження і замір витрат оперативного часу, що циклічно повторюються при багаторазовому виконанні певної операції).

Статистичне спостереження – це науково організований облік факторів про явища, що вивчаються, і збір, отриманих на основі обліку, масових первинних даних.

Важливе значення мають методи їх збору, обробки й оцінки. У зв'язку з цим виділяють методи:

- реєстрації одиничних подій (спостереження, опитування, вивчення документів);
- збору даних (суцільне, вибіркове або монографічне обстеження);
- обробки й аналізу даних (опис і класифікація, типологізація, системний аналіз, статистичний аналіз).

До соціологічних методів дослідження відноситься:

- метод опитування;
- метод експертних оцінок;

Методи опитування. Опитування може проводитися заочно шляхом розповсюдження, збору й обробки анкет (анкетування) або у формі бесіди з опитуваним (інтерв'ювання).

Метод експертних оцінок. Він полягає у вивченні думки фахівців, що мають глибокі знання і практичний досвід в сфері менеджменту. В якості експертів відбираються як наукові, так і практичні працівники (не більше 20-30 осіб). Для визначення їх компетентності застосовуються наступні способи:

Опитування експертів може бути індивідуальним або груповим, очним або заочним. Індивідуальне опитування проводиться шляхом анкетування або інтерв'ювання. Групове опитування можливе у формі «круглого столу», в ході якого відбувається обмін думками між фахівцями.

Зібраний за допомогою розглянутих способів емпіричний матеріал потрібно узагальнити та проаналізувати. Для цього застосовуються різні методи зведення, угруповання і статистичного аналізу.

До методів обробки економічної інформації належать: групування, розрахунок відносних і середніх розмірів, показники варіації, розробка таблиць, графічне зображення матеріалів, побудова рядів динаміки, розрахунок індексів, встановлення причинно-наслідкових зв'язків явищ, що вивчаються.

Метод подібності ґрунтується на висновках про подібність порівнюваних причин або наслідків. Застосовується для визначення причини явища, яке виникає в різних умовах.

Метод різниці використовується в тих випадках, коли досліджуване явище в одних випадках присутнє, а в інших подібних – відсутнє.

Метод супутніх змін застосовується, коли є тісний внутрішній зв'язок причини і наслідку, при якому вони однозначно пов'язані між собою.

Метод залишків – застосовується при дослідженні складного комплексу попередніх обставин, де одна частина компонентів цього комплексу вже вивчена, а інша підлягає вивченню.

Метод елімінування – різновид методу залишків, який використовується в економічних дослідженнях, згідно з яким виключаються фактори, що безпосередньо не впливають на економічний результат.

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

ЕТАП 1. Вступ. У ньому зазначається постановка проблеми та висвітлюється актуальність обраної тематики. Актуальність дослідження – це важливість, практична значущість обраної проблематики. Тема науково-дослідної роботи повинна розкривати актуальність даної проблеми і відповідати сучасним вимогам економічної науки. Завдання дослідження повинні розкривати суть, поетапність вирішення даної проблеми та сформулювати шляхи вдосконалення певного процесу, явища, системи тощо.

ЕТАП 2. Основна теоретична частина. В даній частині дослідження необхідно розкрити теоретичні засади обраної теми науково-дослідної роботи, використовуючи сучасні наукові підходи та публікації провідних вітчизняних та зарубіжних науковців в даній галузі. Окрім того, потрібно розкрити основні терміни та поняття, що стосуються проблематики дослідження.

ЕТАП 3. Структура дослідження. Науково-дослідна робота повинна містити такі елементи дослідження:

- аналіз достатньої кількості літературних джерел з даної проблематики;
- систематизація та аналіз різних думок і підходів до вирішення обраної проблеми, формування власної точки зору;
- порівняння теоретичних поглядів вчених і практичної діяльності;
- оформлення результатів дослідження;
- розробка висновків, рекомендацій;
- презентація результатів дослідження.

ОСНОВНІ ВИДИ ПРЕДСТАВЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НДР

Науково-дослідні роботи в залежності від призначення (цілі і завдання), обсягу та характеру викладу матеріалу підрозділяють на реферат, наукову статтю, доповідь, тези, звіт про виконане дослідження, науковий (реферативний) огляд, дисертацію, навчальний посібник. У практиці підготовки магістрів частіше використовуються наукові статті, тези доповідей і виступів, наукові доповіді.

Наукова стаття – це письмове повідомлення, в якому представлена обґрунтована система наукових поглядів, що розкриває недостатньо вивчені питання в рамках встановленого обсягу. Назва статті повинна відображати головну ідею її змісту. Наукова стаття включає актуальність заявленої теми, аргументацію авторської концепції, конкретні та обґрунтовані висновки. Цінність наукової статті визначається змістовністю ступенем новизни і глибиною авторських ідей, пропозицій.

Тези доповідей і виступів – короткий виклад ключових положень дослідницької праці. Як правило, тези видаються до відкриття наукової конференції з метою ознайомити її учасників з переліком тематичних виступів. Тезова заявка в науковому співтоваристві дозволяє затвердити за автором обрану тему дослідження. На відміну від наукової статті, в тезах не розкривається сутність висунутих положень. Головні вимоги до тез – стислість і інформативність. По композиції вони можуть являти собою міні-статтю з тим же набором змістовних елементів (вступ, основна частина, висновок) або пронумерований перелік ключових положень (цілі та завдання, методи дослідження, отримані результати і висновки), про які йтиметься в усному виступі .

Наукова доповідь – наукове повідомлення, розраховане на публічний виступ. На виклад доповіді відводиться 10-20 хвилин. Передбачається розгляд 2-3 ключових питань дослідження. У вступі викладається сутність теми і заявляються положення, які будуть обговорюватися в основній частині

повідомлення. Рекомендується планувати виступ так, щоб виносяться на обговорення положення розкривали основну ідею авторських досліджень. Особливу увагу необхідно приділити логіці доказів, не допускаючи протиріч і повторів. Під час публічного представлення наукових результатів потрібно не поспішати, чітко формулювати положення для обговорення, використовувати ілюстративний матеріал.

СТРУКТУРА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

1. Постановка проблеми є обов'язковою частиною кожного виду НДР особливо статті, в якій автор вказує на її актуальність. Актуальність теми – це важливість, суттєве значення, відповідність теми дослідження сучасним потребам певної галузі науки та перспективам її розвитку, практичним завданням відповідної сфери діяльності. Іншими словами, висвітлюючи актуальність дослідження, автор дає пояснення, чому, на його думку, обрана тема стала об'єктом наукового аналізу, обґрунтовує доцільність роботи із врахуванням сучасних викликів. В цій частині автор має зазначити логіку дослідження, представити дослідницький матеріал, теоретичні та емпіричні результати досліджень (приблизно 1 сторінка).

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій, де започатковано розв'язання даної проблеми, і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячена стаття або інший вид НДР (тобто, критичний аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, яка розглядається, тут має міститися не лише перелік авторів, а саме основні висновки їх праць та порівняльний аналіз) (для статті - близько 1/2 сторінки).

3. Мета науково-дослідної роботи – це кінцевий результат, на досягнення якого спрямоване все дослідження; висловлюється головна ідея даної публікації, яка суттєво відрізняється від сучасних уявлень про проблему, доповнює або поглиблює вже відомі підходи; звертається увага на введення до наукового обігу нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або

уточнення відомих раніше, але недостатньо вивчених. Мета впливає з постановки наукової проблеми та огляду основних публікацій з теми.

Мета дослідження конкретизується в завданнях, що формулюються у вигляді низки конкретних етапів, опис виконання яких повинен становити зміст розділів наукової роботи. Сформульовані завдання мають розкривати зміст теми науково-дослідної роботи.

4. Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів – це головний її розділ, який розкриває основний зміст дослідження; в ній висвітлюються основні положення і результати наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти, виявлені закономірності, зв'язки, тенденції, методика отримання та аналіз фактичного матеріалу, особистий внесок автора в досягнення і реалізацію основних висновків тощо.

5. Висновки з даного дослідження мають форму синтезу накопиченої в основній частині наукової інформації, тобто послідовний, логічний, чіткий виклад головних отриманих результатів і їх співвідношення з загальною метою і конкретним завданням, поставленим і сформульованим у вступі; тут формулюється основна наукова ідея автора, зміст висновків і рекомендацій, їх значення для сучасної теорії та практики; коротко окреслюються перспективи подальших наукових досліджень з обраної проблематики.

ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАПИСАННЯ І ЗАХИСТУ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	<p>A (відмінно) Науково-дослідна робота студента має дуже високий рівень теоретичної глибини та емпіричної адекватності, логічної структурованості та послідовності викладу матеріалу, відповідності економетричної моделі меті наукового дослідження, використання новітніх наукових джерел, відповідність оформлення НДР до чинних вимог, повнота розкриття результатів дослідження під час захисту НДР, дуже високий рівень глибини та різносторонності знань здобувача, системність та логіка викладу матеріалу, уміння робити узагальнення результатів дослідження під час захисту НДР</p>
85-89	добре	<p>B (дуже добре) Науково-дослідна робота студента має високий рівень теоретичної глибини та емпіричної адекватності, логічної структурованості та послідовності викладу матеріалу, відповідності економетричної моделі з метою наукового дослідження, використання новітніх наукових джерел, відповідність оформлення НДР відповідно до чинних вимог, повнота розкриття результатів дослідження під час захисту НДР, високий рівень глибини та різносторонності знань здобувача, системність та логіка викладу матеріалу, уміння робити узагальнення результатів дослідження під час захисту НДР</p>
75-84		<p>C (добре) Науково-дослідна робота студента має вище середнього рівень теоретичної глибини та емпіричної адекватності, логічності, відповідності та послідовності викладу матеріалу, відповідності економетричної моделі з метою наукового дослідження, використання новітніх наукових джерел, відповідність оформлення НДР до чинних вимог, повнота розкриття результатів дослідження під час захисту НДР, вище середнього рівень глибини та різносторонності знань здобувача, системність та логіка викладу матеріалу, уміння робити узагальнення результатів дослідження під час захисту НДР</p>

65-74	задовільно	<p>D (задовільно) Науково-дослідна робота студента має задовільний рівень теоретичної глибини та емпіричної адекватності, логічної структурованості та послідовності викладу матеріалу, відповідності економетричної моделі з метою наукового дослідження, використання новітніх наукових джерел, відповідність оформлення НДР до чинних вимог, повнота розкриття результатів дослідження під час захисту НДР, задовільний рівень глибини та різносторонності знань здобувача, системність та логіка викладу матеріалу, уміння на задовільному рівні робити узагальнення результатів дослідження під час захисту НДР</p>
60-64		<p>E (достатньо) Науково-дослідна робота студента має достатній рівень теоретичної глибини та емпіричної адекватності, логічної структурованості та послідовності викладу матеріалу, відповідності економетричної моделі з метою наукового дослідження, використання новітніх наукових джерел, відповідність оформлення НДР до чинних вимог, повнота розкриття результатів дослідження під час захисту НДР, достатній рівень глибини та різносторонності знань здобувача, системність та логіка викладу матеріалу, уміння на достатньому рівні робити узагальнення результатів дослідження під час захисту НДР</p>
35-59	незадовільно	<p>з можливістю повторного складання) Науково-дослідна робота студента має незадовільний рівень теоретичної глибини та емпіричної адекватності, логічної структурованості та послідовності викладу матеріалу, неволодіння науковим апаратом дослідження, відсутність відповідності економетричної моделі з метою наукового дослідження, відсутність використання новітніх наукових джерел, невідповідність оформлення НДР до чинних вимог, незадовільний рівень розкриття результатів дослідження під час захисту НДР, недостатній рівень знань здобувача, відсутність системності та логіки викладу матеріалу, невміння робити узагальнення результатів дослідження під час захисту НДР</p>
1-34		<p>F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом) Науково-дослідна робота студента має край низький рівень теоретичної глибини, відсутність емпіричної адекватності, логіки викладу матеріалу, невідповідність матеріалу обраній темі наукового дослідження, абсолютне недотримання чинних вимог щодо його оформлення</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1–13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2017. 234 с.
3. Шидакова-Каменюка О.Г., Самохвалова О. В., Олійник С. Г., Кравченко О. І. .Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2017. 187 с.
4. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. Основи наукових досліджень. Київ: Кондор, 2020. 132 с.
5. Носенко Е. Л., Салюк М. А. Методика та організація наукових досліджень: метод. посіб. Дніпропетровськ: Інновація, 2014. 46 с.
6. Дорошенко В. М., Тітлов О. С., Сагала Т. А., Біленко Н. О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2019. 156 с.
7. Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2018. 232 с.
8. Петрушенко В. П. Філософія і методологія науки: навч. посіб. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. 184 с.
9. Фундаментальні цінності академічної доброчесності: пер. з англ. / Міжнародний центр академічної доброчесності. 2019. 39 с.
10. Crespo R. F. The Nature and Method of Economic Sciences. Evidence, Causality, and Ends. London: Routledge. 2020. 202 p.
11. Frank Rothaermel. ISE Strategic Management: Concepts. McGraw- Hill Interamericana de España S.L.; 5th edition. 2021. 578 p.